O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY ...
INV. №

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2002 йил 2 апрель сешанба

Сотувда эркин нархда
№ 70 (2898)

ИСТИҚЛОЛДАН ЁШАРГАН ТЕРМИЗ

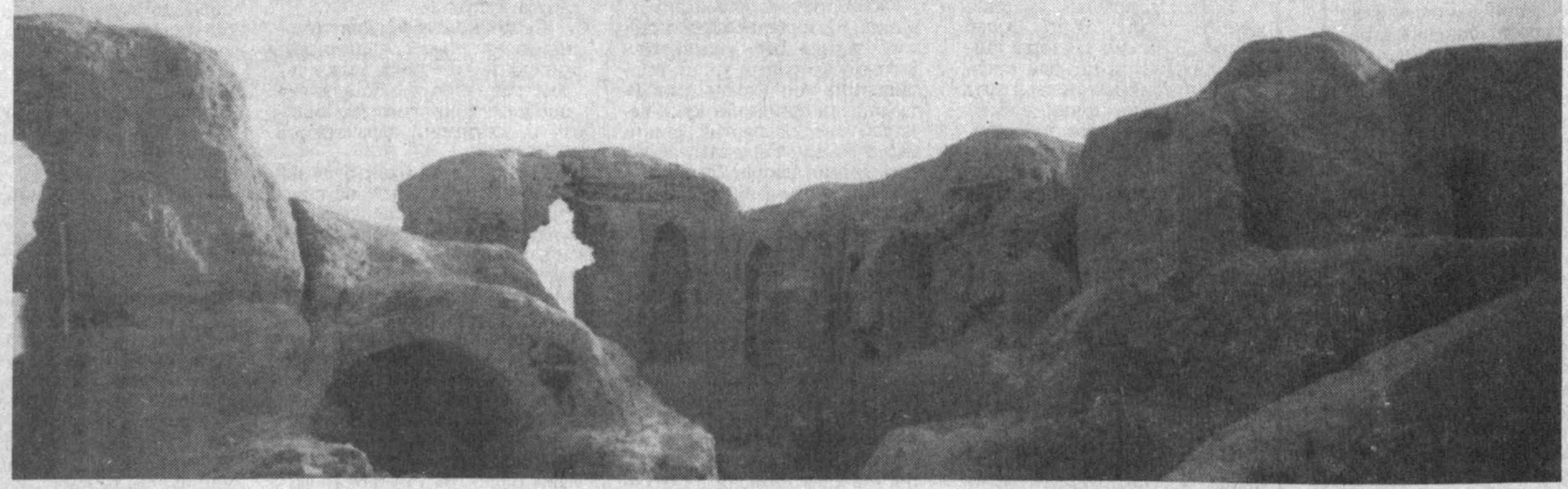

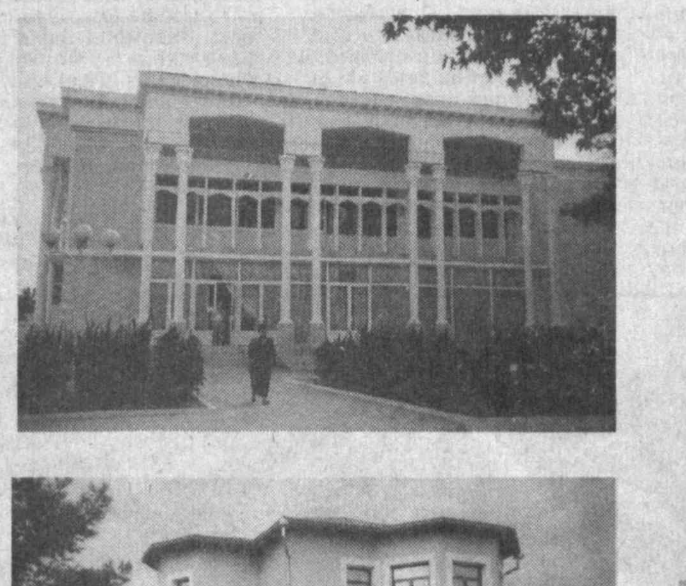

Бу йилги кўклам қадимий воҳа — Сурхон узра ўзгача сеп ёйди. Вақтнинг чексиз уммонларига беписанд, ҳамиша довруғ солиб яшаб келаётган Термиз шаҳри янада кўркам тус олди. Унинг бир безакчиси баҳор бўлса, яна бир безакчиси қўли гул ҳунарманд халқимиздир. Азалдан элимизда тўйга тўёна билан бориш одатдир. Шу маънода кекса Термизнинг 2500 йиллик юбилейига юртимизнинг турли чеккаларидан моҳир усталар ўзининг муносиб ҳиссасини қўшишга шошилишди. Қурилган кўплаб иморатларни-ку санаб ўтирмайлик, энг муҳими, уларга қўшилиб маънавиятимиз устунлари яна бир бор қад ростлагандай бўлди. Буларнинг бари истиқлол берган туҳфадир. Сурхон бахшилар юртидир. Термиз ҳақида кўплаб достонлар айтилган, айтилади ҳам. Бу галгилари истиқлолдан ёшарган Термиз ҳақида бўлғуси, албатта. У узоқ-узоқ авлодларимизга бугунги қилаётган улкан ишларимиздан мактуб бўлиб боради.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган суратлар.

Ўзбекистон—АҚШ

СТРАТЕГИК ШЕРИК – ИШОНЧЛИ ШЕРИК

Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов Наврўз байрамига бағишланган тантанали маросимдаги табрик сўзида жаҳон ҳамжамиятининг Ватанимизга нисбатан ҳурмат-эҳтироми, эътироф ва ишончи тобора ортиб бораётгани ҳақида алоҳида тўхталганлари бежиз эмас. Зеро, ана шу жаҳоний ҳурмат-эҳтиром, эътироф ва ишонч замирида Ўзбекистон ва унинг раҳбари ташқи сиёсатининг ўн йиллик меҳнати самаралари мужассамдир.

Наврўз арафасида, Юртбошимизнинг расмий ташриф билан Америка Қўшма Штатларида бўлиши ўзбек дипломатиясининг яна бир катта ютуғи бўлди.

Давлатимиз раҳбарининг Қўшма Штатларга сафари бошланган куни 11 сентябрь воқеалари содир этилганига роппа-роса олти ой тўлган эди. Шу муносабат билан Оқ уй олдида ўтказилган учрашувда иштирок этган Президент Жорж Буш ўз нутқида Ўзбекистоннинг аксилтеррор коалициясидаги ролини алоҳида таъкидлаб, мамлакатимиз раҳбарияти ва халқига ўз миннатдорчилигини билдирди.

Ташриф мобайнида, яъни уч кун ичида 13 та муҳим расмий учрашув бўлиб ўтганининг ўзидаёқ сафарнинг нақадар тиғиз ва айни чоғда ғоятда самарали кечганидан далолатдир. Жумладан, Йўлбошчимиз Оқ уйда, Конгрессда, Давлат департаментида, Пентагонда ва бошқа жойларда юксак ҳурмат-эътибор билан кутиб олинди.

Бундай учрашувлар давомида Ислом Каримов АҚШ Президенти Жорж Буш, унинг миллий хавфсизлик масалалари бўйича маслаҳатчиси Кондолиза Райс, Пентагон раҳбари Доналд Рамсфелд, Давлат котиби Колин Пауэлл, Қишлоқ хўжалиги вазири Энн Венеман, Молия вазири Пол О' Нил, Конгресснинг Вакиллар палатаси раиси Деннис Ҳастр ҳамда Сэм Браунберг, Хиллари Клинттон каби бир қатор нуфузли сенаторлар, Нью-Йорк шаҳри мэри Майкл Блумберг, АҚШнинг таниқли давлат ва жамоат арбоби Генри Киссенжер, шунингдек, Жаҳон банки раҳбари Жеймс Вулфенсон, «Ньюмонт майнинг» компанияси президенти ва ижрочи директори Уэйн Мёрди каби олий мартабали мансабдор шахслар билан мулоқотда бўлди.

Ўзбекистонимизга нисбатан юксак эътибор, ўзаро ҳурмат ва тушуниш туйғуси очиқ, самимий ва ишчан руҳда ўтган олиймақом учрашувларнинг ўзига хос хусусиятига айланди, десак муболаға эмас. Музокаралар икки томонлама муносабатларнинг барча жабҳаларини — сиёсий, иқтисодий, ҳарбий, илмий-техникавий, таълим, дипломатия, инсон ҳуқуқлари соҳаларини ва демократиялаштириш жараёнларини тўла қамраб олгани эътиборга сазовордир.

Таъкидлаш жоизки, ташриф давомида Президентимизга алоҳида иззат-икром ва ҳурмат кўрсатилди. Юртбошимиз учун ўз даврида Маршалл Плани имзоланган машҳур «Блейр Ҳаус» меҳмонхонасидан қароргоҳ ажратилди.

Дўст қийин кунларда билинади, дейдилар. Ўзбекистон Президентининг аксилтеррор коалициясини қўллаб-қувватлаш доирасидаги саъй-ҳаракатларига юксак баҳо берилди. Америка халқини энг синовли дамларда қўллаб-қувватлагани учун самимий миннатдорлик билдирилди. Ислом Каримов халқаро терроргa қарши курашга қўшган ҳиссаси учун «Халқаро миқёсдаги буюк давлат арбоби» мукофоти билан тақдирланди.

(Давоми 2-бетда).

Олий Мажлис VIII сессияси олдидан

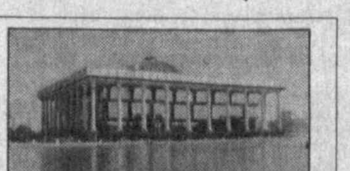

Шаҳарсозлик – маданият кўзгуси

Хабарингиз бор, Шаҳарсозлик кодекси лойиҳаси умумхалқ муҳокамасига тақдим этилганига уч ойдан ошаяпти. Ана шу муддат мобайнида янги кодекс лойиҳасини пухталаштириш бўйича қандай ишлар амалга оширилди?

Мухбиримиз ана шу хусусда сўзлаб беришни сўраб, Олий Мажлиснинг Саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа масалалари қўмитаси раисининг ўринбосари Субхонжон СОЛИЕВга мурожаат қилди.

—Шаҳарсозлик кодекси лойиҳаси матбуот орқали эълон қилиниб, умумхалқ муҳокамасига қўйилгандан сўнг, ушбу кодекс лойиҳаси бўйича қўмитамиз номига Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, вилоят ҳокимликлари, вазирлик ва бошқа бир қатор корхона, ташкилотлар ҳамда жисмоний шахслардан 350 тадан ортиқ таклиф ва истаклар келиб тушди.

Қўмитанинг ишчи гуруҳи Адлия вазирлиги, Президент девонининг эксперт комиссияси, етакчи олимлар, соҳа мутахассислари ва тажрибали меъморлар иштирокида келиб тушган таклифларни атрофлича ўрганиб, кодекс лойиҳаси қатор аниқлик ва қўшимчалар билан янада пухталаштирилди. Хусусан, лойиҳага 2 та янги — яъни аҳолини жойлаштириш тизими ва ҳудудни ривожлантиришнинг тармоқ тархи асосий тушунчалари, 2 та янги модда Ўзбекистон Республикаси ҳудудини ривожлантиришнинг тармоқ тархлари ва аҳоли пунктлари ҳудудини ривожлантиришнинг тармоқ тархлари номли моддалар билан бойитилди.

Бундан ташқари, энергия таъминоти, газ ва сув таъминоти, канализация, алоқа, ирригация, ҳаво, темирйўл, автомобиль, дарё ва қувур ўтказгич транспорти, атроф муҳит ва маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва объектлар қурилиши бўйича қарорлар қабул қилиш, бошқа тегишли қатор масалалар бўйича давлат органларининг ваколатлари кенгайтирилган.

Умуман олганда, Шаҳарсозлик кодекси лойиҳасига тахминан 110 та таҳририй аниқлик киритилди.

— Янги кодекс лойиҳаси, сизнингча, шаҳарсозлик истиқболида қандай ўрин тутади?

— Тўғри, собиқ Иттифоқ даврида ҳам бу борада бир қатор хужжатлар қабул қилинган. Аммо уларнинг биронтасида ҳам миллий меъморчилик анъаналари ва табиий иқлим шароитимиз ҳисобга олинмаган. Оқибатда кўплаб шаҳар ва туман марказларида бир хил қолипдаги бинолар пайдо бўлган. Ватанимиз мустақилликка эришгандан сўнг бу масала давлат аҳамияти даражасига кўтарилди. Буни шаҳар ва қишлоқларимизда Шарқ меъморчилик анъаналари асосида қад ростлаган ва барпо этилаётган кўркам иншоотлардан ҳам билиб олиш қийинмас. Шу жиҳатдан олганда, сессия муҳокамасига киритилаётган Шаҳарсозлик кодекси миллий меъморчилик анъаналарини янада ривожлантиришда муҳим ўрин тутади, дейиш мумкин. Сабаби, мазкур кодекс лойиҳасида замонавий шаҳарсозлик фаолиятини ривожлантиришнинг барча ҳуқуқий меъёрлари мужассам топган.

Мухтасар қилиб айтганда, янги кодекс шаҳарсозлик олдидаги кўпгина масалаларнинг ечимини қамраб олганлиги билан ҳам қимматлидир. Бу ҳужжатнинг яна бир аҳамиятли томони шундаки, унда шаҳарсозлик фаолиятини молиялаштириш манбалари ва бюджет маблағларидан оқилона фойдаланишнинг аниқ йўналишлари ҳам белгилаб берилган.

Хулоса қилиб айтганда, Шаҳарсозлик кодекси ўзининг мазмун моҳияти билан ижтимоий ва сиёсий ҳаётимизда муҳим ўрин тутадиган ҳужжатдир.

**Баҳодир ОСТОНАҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.**

Ишчи гуруҳи йиғилиши

Кеча иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг саккизинчи сессиясига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича депутатлар ишчи гуруҳининг якунловчи йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишни ишчи гуруҳ раҳбари, Олий Мажлис Раисининг ўринбосари Б.Бугров олиб борди.

Йиғилишда иккинчи чақириқ парламентининг саккизинчи сессиясига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш юзасидан қилинган ишларга якун чиқарилди. Кичик гуруҳларнинг раҳбарлари А.Турсунов, Н.Жўраев, И.Қаландаров сессия муҳокамасига киритилаётган қонун лойиҳалари ва бошқа материаллар депутатларга ўз вақтида юборилганлигини маълум қилдилар. Олий Мажлис қўмиталари ва комиссияларининг, эксперт гуруҳларининг тайёргарлик давридаги фаолияти оммавий ахборот воситаларида кенг ёритиб борилди. Депутатларга ташкилий-техник хизмат кўрсатиш, уларга сессия иш олиб бораётган даврда тегишли шарт-шароитлар яратиш билан боғлиқ масалалар ҳал қилинди.

Олий Мажлис қўмиталари ва комиссияларининг раислари қонун ижодкорлиги жараёни қандай бораётгани, сиёсий партияларнинг депутатлари фракциялари ва депутатлар блокларидан, сайловчилар, ташкилотлар, муассасалар ва жамоат бирлашмаларидан қонунларга ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш бўйича кўпгина таклифлар тушганлиги ҳақида ахборот бердилар. Олинган барча таклифлар Олий Мажлис қўмиталари ва комиссияларида синчиклаб ўрганилди ва ҳужжатларни узил-кесил такомилига етказиш чоғида ҳисобга олинди.

Йиғилишда сессияга тайёргарлик ва уни ўтказишга тааллуқли, ўз бўлинмаларида қилинган ишлар юзасидан Тошкент шаҳрининг тегишли хизматлари ва Ички ишлар вазирлигининг ахбороти тингланди, қонунларнинг лойиҳалари устидаги ишларни давом эттириш, тушаётган таклиф ва мулоҳазаларни диққат билан ўрганиш ва ҳисобга олиш, парламентнинг самарали ишлашини таъминлаш юзасидан белгиланган тадбирларни амалга ошириш зарурлиги қайд этилди.

Депутатлар ишчи гуруҳи йиғилишининг қатнашчилари амалга оширилган ишлар иккинчи чақириқ Олий Мажлиснинг саккизинчи сессиясини сиёсий, касб ва ташкилий жиҳатдан юксак савияда ўтказилишига кўмаклашажагига ишонч билдирдилар.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

Пул массаси ўсишини чеклаш ва молия интизомига риоя этиш масъулиятини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида

Пул массасини бошқаришни такомиллаштириш, банкдан ташқари айланмани қисқартириш, молия интизомига риоя этиш ва олинган кредитларни ўз вақтида қайтариш масъулиятини ошириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг 2002 йил 1 июндан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Марказий банки облигацияларини муомалага чиқариш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин.

Белгилансинки:

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки облигациялари давлат қимматли қоғозлари ҳисобланади ва юридик ҳамда жисмоний шахслар ўртасида жойлаштирилади;

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки облигацияларининг ликвидлиги Марказий банк тасарруфидаги барча активлар билан таъминланади.

2. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки:

Марказий банк облигацияларини чиқаришнинг асосий шартларини бир ой муддатда ишлаб чиқсин ва Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги билан биргаликда тегишли норматив-методик ҳужжатларни белгиланган тартибда тасдиқласин;

пул массасини тезкор бошқариш мақсадида валюта ва пул депозитлари, давлат қимматли қоғозлари ва бошқа биринчи тоифали активлар таъминоти остида, пул бозорида вужудга келаётган фоиз ставкалари асосида тижорат банкларига уч ойгача бўлган муддатга кредитлар берсин ва жалб қилсин.

3. Ўзбекистон Банклар уюшмаси, тижорат банкларининг пластик карточкалар бўйича миллий ва хорижий валютада ҳисоб-китоблар ўтказишни таъминловчи Ягона банклараро процессинг марказини ташкил этиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

Тижорат банклари пластик карточкалар воситасида ҳисоб-китоб қилиш учун фойдаланиладиган банкоматлар ва жиҳозларни импорт қилишда божхона тўловлари (божхонада расмийлаштириш учун йиғимлардан ташқари) тўлашдан 2005 йил 1 январгача озод қилинсин.

4. Тижорат банклари:

маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органлари, хўжалик юритувчи субъектлар билан биргаликда иш ҳақи тўлашда, чакана савдони амалга оширишда, коммунал ва бошқа хизматлар учун тўловда якка тартибдаги ва корпоратив пластик карточкаларни кенг жорий этиш, аҳолига хизмат кўрсатувчи мини-банклар, банк кассалари ва банкоматлар тармоғини кенгайтириш чора-тадбирларини кўрсин;

ликвидли мол-мулкларни, шу жумладан ишлаб чиқариш ва ижтимоий инфратузилма объектларини, транспорт воситаларини ҳамда корхона ва ташкилотларнинг бошқа ликвидли активларини гаровга қўйган ҳолда кредитлар бериш амалиётини кенгайтирсин;

кредитлар беришда таваккалчиликни ва гаровнинг бозор қийматини пухта баҳолашни ҳисобга олган ҳолда қайтаришлик, муддатлилик ва ўзини ўзи қоплаш тамойилларига қатъий риоя қилсин;

кредитлар муддатини узайтириш амалиётини кескин чеклаcин, фақат кечиктирилган муддат даврида қайтарилиши учун маблағлар тушишининг аниқ манбалари бўлган кредитларнинг тўлов муддатини кечиктиришга рухсат берсин.

5. Белгилаб қўйилсинки, хўжалик юритувчи субъектлар томонидан кредит бўйича уларнинг мажбуриятлари ўз вақтида бажарилмаган тақдирда гаровга қўйилган мол-мулк, қарз олувчининг розилигидан қатъи назар, кейинчалик сотиш ҳуқуқи билан банк мулкига ўтади.

Хўжалик юритувчи субъектлар томонидан кредитлар бўйича қарзлар ўз вақтида қайтарилмаган тақдирда тижорат банкларига:

қарздорларнинг иккиламчи ҳисоб рақамига, шу жумладан уларнинг бошқа банкларда очилган иккиламчи ҳисоб рақамига ижро этилиши мажбурий бўлган инкассо талаблари қўйиш;

Ҳукумат кафолати остида берилган кредитларга ўз вақтида хизмат кўрсатиш учун пул маблағларини ҳисобдан чиқаришни иш ҳақи, бюджет ва бюджетдан ташқари жамғармалар билан ҳисоб-китоблар навбати билан ўтказилгандан сўнг амалга ошириш;

қарздорнинг пул маблағлари етишмаган тақдирда кредит бўйича қарзларни қарздорнинг розилигига кўра унинг ликвидли мол-мулки ҳисобидан ёки хўжалик суди орқали қарздорнинг мол-мулкига қаратиш йўли билан ундириш ҳуқуқи берилсин.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки, Молия вазирлиги, Давлат мулки қўмитаси, Адлия вазирлиги, Олий хўжалик суди банк кредитлари бўйича қарзлар ўз вақтида тўланмаган тақдирда ундиришни қарздорларнинг ликвидли мол-мулкига қаратиш тартибини бир ой муддатда ишлаб чиқиб, Вазирлар Маҳкамасига киритсинлар.

6. Вазирлар Маҳкамаси комплекслари, вазирликлар ва идоралар, хўжалик юритувчи субъектлар раҳбарлари зиммасига кредит ресурслари ҳисобидан амалга оширилаётган инвестиция лойиҳаларини тайёрлаш, экспертизадан ўтказиш ва амалга ошириш бўйича қонунчилик талабларига риоя этилиши ҳамда қарз маблағларининг ўз вақтида қайтарилишини таъминлаш юзасидан шахсий жавобгарлик юклатилсин.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Марказий банк билан биргаликда Молия вазирлиги томонидан тижорат банклари кредитларининг таъминоти учун берилган кафолатларни бажариш механизми тўғрисидаги Низомни бир ой муддатда ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда тасдиқласин.

7. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки:

аҳолининг банклардаги омонатларини кафолатлашнинг ягона шартларини шакллантириш ва банкларнинг молиявий барқарорлигини ошириш мақсадида янги ташкил этилаётган хусусий тижорат банклари устав капиталининг энг кам миқдорига бўлган талабни 1,25 млн. АҚШ долларининг сўмдаги эквиваленти ҳажмида белгиласин;

2002 йилнинг 1 июнидан бошлаб тижорат банклари томонидан ўз маблағларини ва жалб этилган маблағларни ички активларга жойлаштириш миқдори тўланган устав капитали ва банкнинг ички мажбуриятлари миқдоридан кам бўлмаслиги тўғрисидаги талабни жорий этсин.

8. Хўжалик юритувчи субъектларга шакллантирилган устав жамғармаси миқдоридан ортиқ бўлмаган ҳажмда ўз облигацияларини чиқариш ҳуқуқи берилсин.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси вазирликлар ва идоралар билан биргаликда 2002 йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб хўжалик юритувчи субъектларнинг, биринчи навбатда республиканинг молиявий аҳволи барқарор, юқори ликвидли активларга ва катта миқдордаги пул оқимларига эга бўлган йирик корхоналари ва компанияларининг корпоратив облигацияларини чиқариш чора-тадбирларини кўрсин.

9. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги тегишли вазирликлар ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда:

қонун ҳужжатларига мазкур Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин;

вазирликлар ва идораларнинг норматив ҳужжатлари мазкур Фармонга мувофиқлаштирилишини таъминласин.

10. Мазкур Фармон ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ў.Султонов ва Ўзбекистон Республикаси Марказий банки раиси Ф.Муллажонов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
2002 йил 30 март.

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси саккизинчи сессиясининг очилиши тўғрисида

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг саккизинчи сессияси 2002 йил 4 апрель куни эрталаб соат 10.00 да Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг мажлислар залида очилади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлари 3 апрель куни соат 9.00 дан 18.00 га қадар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида рўйхатга олинади.

СИЁСИЙ ПАРТИЯЛАРНИНГ ОЛИЙ МАЖЛИС ДЕПУТАТЛАРИ ФРАКЦИЯЛАРИ ВА ДЕПУТАТЛАР БЛОКЛАРИ ТАРКИБИГА КИРАДИГАН ДЕПУТАТЛАР ДИҚҚАТИГА

Олий Мажлисда 2 апрель куни соат 15.00 да "Миллий тикланиш" демократик партияси ва Фидокорлар миллий демократик партияси фракцияларининг йиғилишлари бўлиб ўтади. Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракциясининг йиғилиши эса ушбу партия Марказий Кенгашининг мажлислар залида 2 апрель куни соат 17.00 да бўлади.

Олий Мажлисда 3 апрель куни соат 11.30 да Сайловчилар ташаббускор гуруҳларининг Олий Мажлис депутатлари блоки, соат 14.30 да "Адолат" социал-демократик партиясининг фракцияси ҳамда Ҳокимият вакиллик органларининг Олий Мажлис депутатлари блоки йиғилишлари ўтказилади.

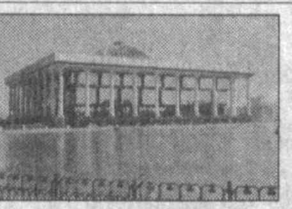

Олий Мажлис VIII сессияси олдидан

**Турғунпўлат ДАМИНОВ,
Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партиясининг Олий Мажлисдаги депутатлари фракцияси раҳбари:**

«САЙЛОВ — МАВСУМИЙ ВАЗИФА ЭМАС»

1. Сиз етакчилик қилаётган партия янги парламентга бўладиган сайловларга қандай тайёргарлик кўради? Ёхуд эски тажриба бу гал ҳам қўл келади, деб ҳисоблайсизми?
2. Аксарият сиёсий партиялар 1999 йилдаги маҳаллий Кенгашларга бўлган сайловга унчалик эътибор қаратишмаганди. Давлатимиз раҳбарининг қатор чиқишларидан шуни англаш мумкинки, янги парламентнинг юқори палатаси эндиликда айнан маҳаллий Кенгаш депутатлари орасидан сайланиши кутилмоқда. Қолаверса, таркиб топган халқаро тажрибадан шу нарса маълумки, юқори палата сиёсий партиялар вакилларидан таркиб топадиган қуйи палата тайёрлаган қонунларни маъқуллайди ёки инкор қилади...

1. Бизнинг партиямиз мустақиллик меваси. У борйўғи энди етти ёшга тўлди. Ёдингизда бўлса, партиямиз илк бор 1999 йилда бўлиб ўтган сайловларда иштирок этган эди. Алоҳида «илк бор» деб урғу бераётганимнинг боиси бор. Биз учун ўтган сайловлар ҳақиқий тажриба мактаби бўлди, дейиш мумкин. Чунки бундай сайловларда биринчи маротаба ҳали ҳеч қандай тажрибага эга бўлмаган ҳолда қатнашдик. Шундай бўлса-да, кўрсатган номзодларимиз ҳақиқий демократик руҳда кураш олиб борди. Олий Мажлисга 156 нафар номзод, маҳаллий Кенгашларга эса 60 нафар партиямиз аъзоси тавсия этилди. Шундан парламентга 11 нафар киши сайланди. Маҳаллий Кенгашларга эса 22 киши депутатлик мақомини қўлга киритди. Бу, бизнингча, ҳар ҳолда ёмон натижа эмас.

Табиийки, кейинги бўладиган сайловларга партиямиз яхши тайёргарлик кўрмоқда. Ушбу сиёсий тадбирга тайёргарлик кўраётганимиз ҳам бежиз эмас. Негаки, бунга мавсумий вазифа сифатида қараб бўлмайди. Шунинг учун ҳам ҳозирданоқ номзодларни мўлжаллаяпмиз. Уларни ҳар томонлама ўрганиб чиқаяпмиз. Парламентнинг икки палатали бўлиши сиёсий партияларнинг фаоллигини оширади, албатта. Айнан мана шу сиёсий партиялар парламент таркибига, уни ташкил этиш шаклига ҳамда фаолият юритиш усулларига таъсир ўтказади. Бугунги кун нуқтаи назаридан қараганда, қуйи палатада доимий профессионал асосда ишловчи турли сиёсий партияларнинг вакиллари ишлаши мумкин бўлади. Демак, қуйи палата ҳокимият вакилларидан бутунлай холи бўлади. Унинг шаклланишини сиёсий партияларнинг ўзлари амалга оширади.

Бизнинг партиямиз аввалги сайлов натижаларидан ўзига тегишли хулоса чиқариб олган. Бу ҳақда биз партиянинг ўтган пленумларида, Сиёсий Кенгаш йиғилишларида кўп тўхталганмиз, сайлов натижаларини ҳар томонлама чуқур, кенг муҳокама қилганмиз. Тўғри, ҳали тажрибамиз етарли бўлмаганлиги учун бу борада баъзи камчиликларга йўл қўйилди. Шунинг учун ҳам «Фидокорлар» ва ХДПга нисбатан парламентдан кам ўрин олдик...

Маълумки, партиянинг жамиятдаги таъсири сезиларли бўлиши учун унинг аъзолари сиёсий тизимда, аниқроғи парламентда кўпроқ ўринларни эгаллаши лозим бўлади. Бу кўппартиявийлилик тизимининг асосий хусусиятидир. Шунинг учун биз бўлажак сайловларда янада фаол иштирок этиш ва иложи борича парламентдан кўпроқ ўрин олишга интиламиз. Саволингизнинг иккинчи қисмига келсак, ўша сиз айтаётган эски тажрибанинг ўзи йўқ эди. Шунинг учун қўл келиши ёки келмаслиги тўғрисида гап бўлиши мумкин ҳам эмас. Янги сайловларга асосан янгича ёндошиш ниятидамиз.

2. Саволингиз ўринли. Ҳақиқатан ҳам 1999 йилги сайловда социал-демократик партияси бор куч ва имкониятини Олий Мажлисдан кўпроқ ўрин эгаллаш учун сарфлаган эди. Тажриба камроқ бўлдими партиямиз Сиёсий Кенгаши ҳам маҳаллий Кенгаш депутатлиги учун бўлган сайловга у даражада эътибор қарата олмади. Шу боис бошқа сиёсий партияларга қараганда, биздан маҳаллий Кенгашларга нисбатан кам депутат сайланди. Аммо бу партиямизни навбатдаги сайловларда маҳаллий Кенгаш депутатлиги учун бўлажак сиёсий тадбирга эътибор қаратмайди дегани эмас. Такрор бўлса-да, яна айтаман, биз олдинги сайловлардан ўзимиз учун катта сабоқ чиқардик. Хулоса қилдик. Тажриба орттирдик. Энди парламентга ҳам, маҳаллий Кенгашларга бўладиган сайловларга ҳам бир хилда муносабатда бўламиз.

Ишончим комилки, кутилаётган ўзгаришлар мамлакатимиз равнақи ва истиқболига хизмат қилади. Негаки, икки палатали парламент қонун устуворлигига асосланган ҳуқуқий давлатни барпо этишнинг жаҳон тажрибасида синовдан ўтган замонавий ва мукаммал воситасига айланган.

Ўз пайтида давлатимиз раҳбари Ўзбекистоннинг бўлажак икки палаталик парламенти тузилиши ҳақида сўз юритиб, унинг қуйи палатаси — қонун чиқарувчи палата бўлиб, фақат доимий асосда ишловчи депутатлардан таркиб топишини, яъни умумий, тенг ва тўғридан тўғри сайлов ҳуқуқи асосида, яширин овоз бериш йўли билан сайланадиган профессионал депутатлардан иборат бўлишини таъкидлаган эдилар. Бу палатада ҳар бир депутат тенг миқдордаги сайловчиларнинг вакили сифатида иш кўради. Мазкур палатанинг асосий ваколатлари қонунларни тайёрлаш ва қабул қилишдан иборат бўлиши назарда тутилмоқда.

Юқори палата энг аввало, ҳудудларнинг манфаатларини ифода этади. Шу сабабли уни шакллантириш ва фаолият кўрсатиш тартиби ҳам бирмунча бошқачароқ бўлади, деб мўлжалланмоқда.

**«Халқ сўзи» мухбири
Фурқат САНАЕВ
суҳбатлашди.**

**Иброҳим ҒАФУРОВ,
«Миллий тикланиш» демократик партиясининг Олий Мажлисдаги депутатлари фракцияси раҳбари:**

СИНОВ ОЛДИДАН

1. Бир қарашда, бу гапга ҳали анча вақт борга ўхшаб кўринади. Лекин сайловга тайёргарлик кўриш шундай масалаки, унга ҳеч қачон ҳали эрта деб бўлмайди. Чунки сиёсий партия доим сайлов тайёргарлигини кўради, доим сайлов тадориги билан нафас олади, сайловга тайёргарлик ичида яшайди. Сайлов, унга тайёргарлик, унда ўз вакилларининг муваффақиятли иштироки, ҳокимиятнинг вакиллик органларидан салмоқли ўринларни ишғол этиш ҳар қандай жиддий сиёсий партиянинг энг биринчи даражали мақсадига киради.

Сиёсий партия фаолиятининг мезони, кўрсаткичи ҳам даставвал сайловда қандай натижаларга эришганлиги билан ўлчанади. Натижага эришиш эса, айниқса, сиёсий фаолият майдонларида ҳамиша ҳам осон эмас. Сайлов, таъбир жоиз бўлса, сиёсий партиянинг борлиғи, ҳаёт-мамоти. Партия фаолиятининг бутун катта-кичик қирралари, унинг ижтимоий-сиёсий соҳаларда нималарга қодирлиги сайловда, айтиш мумкинки, тўла синовдан ўтади. Сиёсий ташкилот сифатида у илгари сураётган ғоялар, ўзгариш ва тараққиёт дастурлари, концепцияларининг кучи, қанчалар ҳаётийлиги, сайловчиларнинг манфаатларини қай даража, қай ҳажм, қай тарзда акс эттириши, жамоатга таъсир кўрсатишнинг замонавий усуллари ва технологиялари барчаси сайлов жараёнида қанчалар оқланган ёки оқланмаганлигини намойиш этади.

Ўзбекистон халқи шу йил 27 январда ўтган референдумда ҳокимиятимиз олий органининг келгуси чақириқдан эътиборан икки палатали бўлиши учун асосий кўпчилик бўлиб ёқлаб овоз берди.

Жамоатчилик ўртасида, матбуотда, йиғинларда кенг ва ошкора тарзда баён этилаётган фикр-мулоҳазалар, ўртага ташланаётган ранг-баранг таклифларда олий органнинг қуйи палатаси сиёсий партияларнинг вакилларидан сайланадиган депутатлардан иборат бўлиши ва қуйи палата доимий асосда тўла профессионал равишда фаолият юритиши, депутатлар қонун чиқарувчилик билан мунтазам суратда машғул бўлишлари кўзда тутилмоқда. Уларда жаҳон парламентчилик амалиётининг бой тажрибалари ҳам ҳисобга олинмоқда.

Қолаверса, юқори палатанинг ўзи ҳам партияларнинг вакилларидан холи бўлмайди, албатта. Чунки юқори палата ҳар вилоятдан маълум миқдорда маҳаллий кенгашлар томонидан кўрсатиладиган вакиллардан ташкил топади. Улар, гарчи доимий асосда парламентда ишламасалар-да, вақти-вақти билан йиғилиб, қуйи палата чиқарган қонунлар ва бошқа ҳужжатларни назоратдан ўтказадилар ва тасдиқлаб, ҳаётга йўлланма берадилар. Маҳаллий кенгашларнинг вакиллари ҳам аксари сиёсий партияларнинг кўрсатган номзодларидан сайланадилар.

Бундай демократик жараёнларда, кўриниб турибдики, сиёсий партияларнинг нуфузи, парламентни ва у орқали ҳукумат органларини шакллантиришдаги роли ва таъсири ортади.

Сиёсий партияларнинг елкасига жуда катта масъулият тушади.Шу каби вазифа ҳамда масъулият залворини дадил кўтариш, юксак савияда адо этиш учун партиялар сезиларли куч ва молиявий салоҳиятга эга бўлишлари талаб этилади. Ижтимоий-сиёсий ҳаётни етарли даражада ташкил қилишнинг зарурати шундай.

Сайловда муваффақият қозонишнинг гарови сафларнинг жипслиги, ҳаёт ҳамда халқ ичидаги таянчлар — бошланғич ташкилотларнинг мустаҳкамлиги ва ижтимоий ҳаракатларга қобиллиги.

Шунинг учун ҳозир биз сайловни кўзлаган ҳолда сафларимизни муносиб кишилар билан тўлдириш, кенгайтиришга асосий эътиборимизни қаратмоқдамиз. Партияларнинг эътибори ортган сари уларнинг қаторига қобил шахсларнинг келиб қўшилиши анча жонланади. Яқинда «Миллий тикланиш» демократик партиясининг бир қатор етакчилари — фракция аъзоларининг Сирдарё вилоятининг Оқолтин тумани қурилиш коллежи ўқитувчилари, ўқувчилари билан бўлган жонли мулоқотларга бой учрашувимизда шу коллежнинг 150 талабаси ва ўқитувчилари партиямиз сафига кириш истагини билдирдилар. 20 дан ортиқ киши «Миллий тикланиш» газетасига ёзилиш хоҳишини баён этди. Тошкент вилояти, Фарғона, Андижонда бўлаётган учрашувларимизда ҳам шундай истак ва хоҳишлар изҳор қилинмоқда. Миллий тикланиш ғоялари — кучли ғоялар ва ҳаётчан ғоялар. Лекин улар замоннинг тушунган, билган, эътиқодли кишилари билангина янада кучли бўлади ва жамиятда амалий аҳамият касб этади. Сайловда ҳам одамларни эргаштира оладиган, ишонтира оладиган, ўз салоҳиятларини реал ҳаёт жабҳаларида кўрсата оладиган кишиларгина ғалабага яқин бўладилар. Ғоя ҳамма вақт қоғозда эмас, жонли шахснинг юрагидан ўрин олганда ва ундан нурланиб таралгандагина куч-қудрат касб этади. Сайловга тайёргарликда партиямизнинг тарғибот-ташвиқот имкониятларини кенгайтириш, таъсирчанлигини ошириш ҳам биринчи даражали аҳамиятга эга.

2. Ҳақиқатан ҳам, 1999 йилнинг декабрида бўлиб ўтган сайловда бизнинг партиямиз ўша пайтда кучлари етарли эмаслигиданми ва ёки тажрибасизлигиданми, вилоят, шаҳар, туман кенгашларига етарлича вакилларини кўрсата олмади. Ҳатто айрим ҳолларда округ сайлов комиссияларига қонунда назарда тутилган муддатда сайловда қатнашиш ҳақида ариза билан мурожаат қилишга ҳам кечикдик. Натижада маҳаллий кенгашларга партиямиздан жуда оз вакиллар сайланишди. Шу сабоқдан хулоса чиқариб, ҳозир партиянинг вилоят, шаҳар, туман бўлимларини мустаҳкамлаш, уларни янги сафдошларимиз ҳисобига ҳозирги замон руҳида ижтимоий ҳаракатчан, фаол қилиш чораларини кўрмоқдамиз. Партиямизнинг вакиллари маҳаллий кенгашларда фаол иш олиб бормасалар, жойларда партиянинг обрў-эътибори, нуфузини кўтариш мумкин эмас.

**«Халқ сўзи» мухбири
Абдунаби ҲАЙДАРОВ
ёзиб олди.**

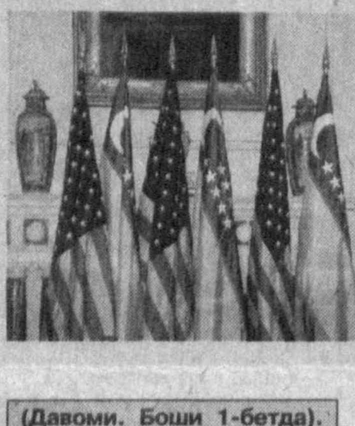

Ўзбекистон—АҚШ

СТРАТЕГИК ШЕРИК — ИШОНЧЛИ ШЕРИК

(Давоми. Боши 1-бетда).

Бевосита ташрифнинг муҳим амалий натижаларига тўхталадиган бўлсак, сафар мобайнида олтита икки томонлама ҳужжат тасдиқланди. Энг асосийси — «Ўзбекистон Республикаси билан Америка Қўшма Штатлари ўртасида стратегик шериклик ва ҳамкорлик асослари тўғрисида декларация» имзоланди. Эътиборли жиҳати шундаки, мазкур Декларация сиёсий соҳадаги муносабатларимизни ривожлантиришда улкан аҳамият касб этади.

Жумладан, ушбу ҳужжат асосида мамлакатларимиз ҳар икки давлатнинг суверенитети, мустақиллиги ва ҳудудий яхлитлигини ўзаро ҳурмат қилиш, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик, демократик қадриятларга, инсон ҳуқуқ ва эркинликларига содиқлик, шунингдек, ўз зиммасидаги халқаро мажбуриятларни виждонан бажариш каби халқаро ҳуқуқнинг умумэътироф этилган принциплари ва нормаларига мувофиқ равишда икки томонлама ҳамкорликни амалга ошириш ҳамда ўзаро стратегик шерикликни ривожлантиришга келишиб олдилар.

Сиёсий соҳа ва демократиялаштириш жабҳасида бундай ҳамкорлик ва шерикликни ривожлантириш ҳар икки томон зиммасига муайян вазифаларни юклайди, албатта. Хусусан, мамлакатимиз ўзининг халқаро шартномалар қоидалари ва миллий қонунчилигимиз талабларидан келиб чиқадиган мажбуриятларини ҳисобга олган ҳолда жамиятимизни сиёсий, иқтисодий ва маънавий соҳаларда фаол демократиялаштириш ва эркинлаштириш жараёнини давом эттириш истагида эканини ва бу борада истиқболли ислоҳотларга шайлигини тасдиқлади.

Қўшма Штатлар эса, ўз навбатида, АҚШ қонунчилигига мувофиқ равишда давлатимиз ва жамиятимизда бир қатор устувор соҳалар бўйича демократик ислоҳотларни амалга оширишда мунтазам равишда маслаҳат ва кўмак бериб боришни ўз зиммасига олди.

Ушбу Декларация бўйича мамлакатларимиз сиёсий жабҳада шериклик ва ҳамкорлик қиладиган устувор соҳалар асосан қуйидагилардан иборат:

1) юртимизда қонун устуворлиги, бозор иқтисодиёти ва ижтимоий ҳимоянинг самарали тизимига асосланган дунёвий давлат негизини мустаҳкамлаш ҳамда кучли ва очиқ фуқаролик жамияти барпо этиш;

2) халқаро ҳуқуқнинг умумэътироф этилган принциплари ва нормаларига мувофиқ жамиятимизда демократик қадриятларни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳурмат қилиш борасидаги ишларни изчил давом эттириш;

3) демократик ва сиёсий тузилмаларнинг жамиятимиз ҳаётидаги аҳамиятини янада ошириш, том маънода кўппартияли тизимни яратиш, фуқароларнинг сиёсий маданияти ва фаоллигини юксалтириш, эркин ва адолатли сайловлар, сиёсий плюрализм, фикрлар хилма-хиллиги ва уларни ифода этиш эркинлигини, шунингдек, оммавий ахборот воситалари мустақиллигини таъминлаш;

4) нодавлат тузилмаларни, шу жумладан, ноҳукумат ва жамоат ташкилотларини, шунингдек, мустақил оммавий ахборот воситалари ҳамда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш;

5) давлат ҳокимияти ваколатларининг бўлиниши конституциявий принципининг амалга оширилишини таъминлаш, қонун ижодкорлиги жараёнини сифат жиҳатидан яхшилаш ва қонун чиқарувчи ҳокимиятнинг назорат функциясини кучайтириш масалаларига, жумладан, эркин ва кўппартияли таркибда сайланадиган икки палатали қонун чиқарувчи органни таъсис этиш йўли билан алоҳида эътибор қаратиш;

6) суд-ҳуқуқ тизимини такомиллаштиришни кучайтириш ва давлат ҳокимиятининг алоҳида мустақил тармоғи сифатида тегишли барча ваколатларга эга бўладиган судларнинг мустақиллигини таъминлаш юзасидан қўшимча чоралар кўриш;

7) ижро ҳокимияти органлари ва маъмурий муассасалар фаолиятини такомиллаштириш ва уларнинг фаолияти устидан жамоатчилик назоратини кучайтириш;

8) инсон ҳуқуқлари масалалари, жумладан, инсоннинг асосий эркинликларига амал қилиш ва уларни ҳимоялаш, шунингдек, демократик ютуқларни халқаро ҳуқуқ ва миллий қонунчилик талабларини ҳисобга олган ҳолда мустаҳкамлаш борасида ўзаро шериклик ва ҳамкорликни амалга ошириш кўзда тутилган.

Шундай қилиб, ташрифнинг энг асосий ютуқларидан бири — ана шу сиёсий Декларация асосида АҚШ Ўзбекистонни стратегик шерик сифатида эътироф этганидир.

Кези келганда, мамлакатимиз раҳбарининг мазкур олий даражадаги ташрифи жаҳон оммавий ахборот воситаларининг алоҳида диққат марказида бўлганини қайд этиш ўринлидир. Жумладан, «Вашингтон Таймс» газетаси: «Ўзбекистон бутун минтақанинг иқтисодий барқарорлигида муҳим аҳамият касб этувчи мамлакатдир» деб ёзган бўлса, «Вашингтон пост»: «2001 йил 11 сентябрь кунидаги мудҳиш воқеалардан сўнг Ўзбекистон АҚШга ўз ҳарбий аэродромидан гуманитар мақсадларда фойдаланишга рухсат бериб, ўзининг терроризмга қарши курашда қатъиятли эканини кўрсатди», дея қайд этган.

Шунингдек, Би-Би-Си тарқатган хабарда айтилдики: «Америка расмий шахсларининг таъкидлашларича, Жорж Буш Ўзбекистонни Марказий Осиё минтақасида хавфсизликни таъминлаш борасидаги муҳим шерик деб ҳисоблайди».

«Время МН» ушбу ташриф АҚШ Президенти Жорж Буш таклифи бўйича ташкил этилганига эътиборни қаратиб: «Каримов ўртаосиёлик лидерлар ичидан биринчи бўлиб Вашингтонга таклиф этилишга сазовор бўлди», дейди.

Бир қатор нуфузли ахборот агентликлари, газеталар, телекомпаниялар ва риадоканаллар, хусусан, «Christian Science Monitor», «Стандарт Уикли» ҳафтаномаси ташрифнинг сиёсий аҳамиятини таҳлил этса, «Правда РУ» ва бошқалар уни хавфсизлик ва мудофаа соҳасидаги алоқалар ривожи нуқтаи назаридан шарҳлайди.

«Рейтер», «Немис тўлқини» эса иқтисодий ҳамкорлик борасида эришилган натижаларига кўпроқ эътибор қаратганини кузатиш мумкин. Масалан, «Рейтер» хабарида: «АҚШ Эксимбанки Ўзбекистонга 55 миллион АҚШ доллари ҳажмида кредит ажратадиган бўлди», дейилади.

«Уолл Стрит Джорнэл» сафар чоғида имзоланган ҳужжатларнинг аҳамияти ҳақида бундай ёзади: «Давлат котиби Колин Пауэл Президент Ислом Каримовнинг Вашингтонга ташрифи давомида имзоланган янги битимлар ҳар икки мамлакатнинг кенг ва узоқ муддатли муносабатларни ривожлантириш борасидаги интилишларига далил бўла олади», деб таъкидлади.

«Независимая газета» сафар натижаларини таҳлил этиб: «Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг АҚШга ташрифидан тобора яхшиланиб бораётган ўзаро муносабатларни янада чуқурлаштиришга катта умид боғланганди ва сафар натижалари шу умидлар рўёбга чиққанини тўла тасдиқлади», деб эътироф этади. «Коммерсант» эса ташрифнинг «энг муҳим натижаси шундаки, Ўзбекистон АҚШнинг Марказий Осиёдаги асосий стратегик шериги сифатида тан олинди», дейди.

Умуман, сафар якунларини хулосалайдиган бўлсак, сиёсий соҳада эришилган қуйидаги натижаларни санаш мумкин:

Биринчидан, Ўзбекистон ва АҚШ муносабатларида туб бурилиш ясаган мазкур ташриф юртимиз ташқи сиёсати, ўн йиллик дипломатик алоқаларимизнинг узвий якуни бўлди. Иккинчидан, Ўзбекистон ва АҚШ стратегик шерикларга айланди. Учинчидан, АҚШ билан стратегик шериклик мамлакатимизнинг жаҳон ҳамжамиятида тутган ўрни ва нуфузини янада оширади.

Тўртинчидан, бундай стратегик шериклик натижасида АҚШнинг дўстлари Ўзбекистоннинг дўстларига айланди. Қўшма Штатларнинг ҳамкорлари ҳисобланган хорижий давлатлар ва халқаро ташкилотлар эндиликда Ўзбекистоннинг ҳам ишончли шериклари сифатида унинг манфаатларини қўллаб-қувватлашга интиладилар.

Бешинчидан, АҚШ Марказий Осиёдаги тинчлик ва сиёсий барқарорликнинг кафили, халқаро терроризмга қарши кураш борасидаги энг яқин ҳамкордир.

Олтинчидан, АҚШ стратегик шерик сифатида Ўзбекистон билан бирга ва бирдам бўлади ҳамда унинг ислоҳотларини янада кенг ва фаол қўллаб-қувватлайди.

Иқтисодий соҳада ҳам бир қатор салмоқли натижаларга эришилди. Жумладан, Президентимизнинг Вашингтондаги олиймақом учрашувлари чоғида Қўшма Штатлар иқтисодий ислоҳотларимизни чуқурлаштириш борасида кўмаклашиши ҳақида сўз борди.

АҚШ ҳукумати жорий йилда мамлакатимизга ёрдам тариқасида 160 миллион доллар маблағ ажратиши айтилди. Жаҳон банки эса 350 миллион доллар миқдорида имтиёзли кредит берадиган бўлди.

«Ньюмонт-майнинг» компанияси Ангренда ўзининг иккинчи лойиҳасини амалга ошириши ҳақида келишиб олинди. Маълумки, мазкур компания иштирокида юртимизда ўтган етти йил ичида 83 тонна олтин ишлаб чиқарилган.

Шунингдек, давлатимиз раҳбарининг америкалик ишбилармонлар билан учрашуви ҳам келгусида иқтисодий ҳамкорлигимизнинг янада чуқурлашувида муҳим омил бўлиб қолиши шубҳасиз.

Ўзаро муносабатларнинг бошқа бир муҳим жабҳаси — хавфсизлик ва мудофаа соҳасида ҳам талай ютуқларга эришилди.Аввало, АҚШ Ўзбекистонда тинчлик ва тараққиёт кафилига айланди. Истиқболда давлат чегараларини мустаҳкамлаш борасида ҳамкорлик ривожланадиган бўлди. АҚШ халқаро террорчилик, диний экстремизм, уюшган жиноятчиликка қарши кураш, шунингдек, қурол-яроғ ва оммавий қирғин қуролларини тарқатмаслик борасида ҳам кўмаклашади.

Бундан ташқари, мамлакатимиз ўртасида ҳарбий ва ҳарбий-техникавий ҳамкорлик кенгаяди. Қолаверса, АҚШ Ўзбекистон қуролли кучлари ислоҳотига кўмаклашади. Хусусан, шу мақсадда жорий йилда 43 миллион доллар маблағ ажратиладиган бўлди.

Хулоса қилиб айтганда, Юртбошимиз расмий ташрифининг энг катта самараси — Ўзбекистон жаҳон майдонида Америка Қўшма Штатларидек улкан салоҳиятли ҳамкори билан ўзаро муносабатларни мутлақо янги, юксак поғоналарда давом эттириш имконига эга бўлди. АҚШ юртимизни стратегик шерик сифатида тан олгани эса дўст ва ҳамкор мамлакат томонидан истиқлол йилларидаги ўзига хос ва ўзига мос мустақил йўлимизнинг, ички ва ташқи сиёсатимизнинг тўғрилиги эътироф этилгани демакдир.

**Акмал САИДОВ,
Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази директори, юридик фанлар доктори.**

НИШОНА

Тошкент вилоятининг Оққўрғон туманидаги Навоий номли ширкат хўжалиги ҳудудидаги «Покиза-М» фермер хўжалиги раҳбари Малик Каримовнинг қувончи чексиз: плёнка остига экилган чигитлар қийғос униб чиқди.

— Бу йил мавжуд 65 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнерден пахта етиштиришга аҳд қилганмиз, — дейди фермер. — Бу ниятимиз, албатта, ушалади. Чунки март ойидаёқ тўлиқ гектарлар яратишга эришдик. Бунақаси илгари бўлмаган эди.

Деҳқон меҳри ва қуёш тафтидан баҳраманд бўлган ғўза эса кунда бир яшнамоқда.

СУРАТДА: фермер Малик Каримов.

Пардабой ЭРГАШЕВ олган сурат.

ИЖРО НАЗОРАТИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Олий Мажлиснинг олтинчи сессиясида қабул қилинган "Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида"ги қонун жорий йилнинг 1 январидан амал қилиб келмоқда.

Қонунга биноан, суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини мажбурий ижро этиш Адлия вазирлиги ҳузуридаги Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаменти ҳудудий бўлимлари, туман ва шаҳар бўлинмаларининг суд ижрочилари зиммасига юклатилди.

Сир эмаски, кейинги йилларда суд ҳукмлари, қарорлари, ажримларини ижро этиш муайян қийинчиликлар билан амалга оширилар, хусусан, иқтисодий низолар бўйича чиқарилган суд қарорлари ижросининг амалга ошмаган ҳолатлари кўп эди. Эндиликда ушбу қонуннинг амалга киритилиши, суд ижрочиларининг алоҳида бир тизимга бирлаштирилиб, уларга махсус ваколатларнинг берилиши, мамлакатимиз ҳуқуқий тизимида ўзига хос ижобий ўзгариш ясаб, ижро ишида иштирок этувчи шахсларнинг, ижро органи ходимларининг масъулиятини оширди.

Пул маблағларини ундириш тўғрисидаги суд ҳужжатларининг ва бошқа органлар ҳужжатларининг талаблари қонунда назарда тутилган ҳолларда солиқ органлари, банклар, кредит ташкилотлари, ўзга жисмоний ёки юридик шахслар томонидан ижро этилиши белгиланган. Лекин бу органлар ҳамда жисмоний шахслар мажбурий ижро органлари ҳисобланмайди.

Бугунги кунда биргина Тошкент шаҳри бўйича қонун амалга киритилган кундан бошлаб март ойининг ярмигача бўлган даврда қонуний кучга кирган суд қарорларига асосан қарздор шахслардан коммунал хизмати кўрсатиш корхоналари фойдасига газ, электр энергияси, сув тўловларини ундириш бўйича уч мингга яқин ижро ҳужжати туман ижрочилари бўлимларига келиб тушди.

— Ушбу ҳолатлар юзасидан қонунда белгиланган муддатларда тегишли ижро ҳаракатлари амалга оширилди, — деди ЎзА мухбири билан суҳбатда департаментнинг Тошкент шаҳар ҳудудий бўлими бошлиғи Ҳамроқул Бойзоқов. — Натижада 68,5 миллион сўмдан зиёд тўловлар қарздорлардан нақд ундирилди. Коммунал хизмат кўрсатиш корхоналарига 36,4 миллион сўмдан ортиқ 334 та ижро ҳужжати қарздорларнинг ойлик маошидан ундириш учун жўнатилди.

**Норгул АБДУРАИМОВА,
ЎзА мухбири.**

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2002 йил 2 апрелдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек божхона ва бошқа мажбурий тўловлар учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:*/

1 Австралия доллари	372,37
1 Англия фунт стерлинги	992,39
1 Дания кронаси	81,83
1 БАА дирхами	189,51
1 АҚШ доллари	696,02
1 Миср фунти	150,65
1 Исландия кронаси	6,97
1 Канада доллари	436,38
1 Хитой юани	84,09
1 Малайзия ринггити	183,18
1 Польша злотийси	169,10
1 СДР	867,81
1000 Туркия лираси	0,52
1 Швейцария франки	415,61
1 ЕВРО	607,83
10 Жанубий Корея вони	5,25
1 Япония иенаси	52,27
1 Россия рубли	22,37
1 Украина гривнаси	130,78

**/ Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.*

ДЕПОЗИТАРИЙ ХОРИЖЛИКЛАР НИГОҲИДА

"Депозитарий" юнонча сўз бўлиб, у ўзбекчада "сақлашга қўйилган қимматли қоғоз" маъносини англатади. Номидан ҳам кўриниб турибдики, депозитарий асосан ҳиссадорлик жамиятларининг акцияларини сақлаб берадиган ташкилот саналади. Бу соҳа илк бор XVII аср бошларида Англия амалиётида қўлланилиб, ривож топгач, сўнгра у бутун Европа давлатлари бўйлаб тарқалган.

Айни пайтда депозитарий АҚШ, Германия, Франция, Япония ва Жанубий Корея сингари бир қатор давлатларда ривожланган тармоқлар қаторидан ўрин олган.

Таъбир жоиз бўлса, депозитарийни қимматли қоғозлар сақланадиган банк, деб ҳам аташ мумкин. Сабаби — мамлакатимизда "Қимматли қоғозлар бозорида депозитарийлар фаолияти тўғрисида"ги Қонунга мувофиқ, биржа ва биржадан ташқари савдо қатнашчиларининг қимматли қоғозларини савдога қўйиш, реестр юритиш, назорат қилиш, уларнинг ҳақиқийлигини аниқлаш, тузилган битимларга кўра савдо иштирокчиларига қимматли қоғозларни етказиб бериш ва эмитентларнинг акцияларини сақлаш унинг асосий вазифалари этиб белгиланган. Бу борада бир қатор тегишли меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар тайёрланиб, амалиётга жорий этилган.

Депозитарий фаолиятини замонавий талабларга мослаштириш мақсадида унинг негизида тезкор ахборот ва ҳисобот бериш электрон тизими ҳам яратилган. У Интернет сайтига уланган бўлиб, дунё янгиликларидан мунтазам воқиф этади. Албатта, депозитарий раҳбарияти бу билан чекланганича йўқ. Унинг иш фаолиятини жаҳон андозалари даражасига яқинлаштириш учун Англиянинг "Oakweaid Ltd" фирмасидан тендер асосида депозитарлик дастури сотиб олинди. Шунингдек, "Ўзбекистон қимматли қоғозлар бозорини ривожлантиришга кўмаклашиш" халқаро лойиҳаси доирасида Германия Техник маркази ҳамда Немис биржаси қошидаги Ўрта ва Шарқий Европадаги фонд биржалари ва молиявий бозорларни ривожлантиришга кўмаклашиш жамиятлари билан яқин ҳамкорлик ўрнатилди. Бу эса нафақат депозитарий фаолиятини дунё андозаси даражасига кўтаришга, балки қимматли қоғозлар бозорига хориж сармоясини жалб этишга ҳам қулайлик яратади.

Тизимда олиб борилаётган ана шундай саъй-ҳаракатлар туфайли бугунги пайтда депозитарий маълумотлар базасида 4650 дан ортиқ акциядорлик жамиятларининг 1,5 триллион сўмдан зиёдроқ акциялари рўйхати ва унга оид маълумотлар сақланмоқда. Уларнинг ҳисоб-китоблари мунтазам равишда юритилиши билан бир қаторда мамлакатимизнинг турли ҳудудларида фаолият кўрсатаётган 20 тадан ортиқ бошқарув компанияларига эга бўлган 40 тага яқин хусусийлаштирилган инвестиция фондлари(ХИФ)нинг ишини ҳам назорат қилиб бормоқда.

Хулоса қилиб айтганда, Қимматли қоғозлар марказий давлат депозитарийси ана шу тариқа шаклланиш босқичидан муваффақиятли ўтиб, олға одимлай бошлади. Буни ўтган йилнинг охирида Тошкентда бўлиб ўтган халқаро анжуманда иштирок этган Жанубий Корея депозитарийсининг вице-президенти жаноб Ву Вон Лининг қуйидаги эътирофларидан ҳам билиб олиш мумкин. "Ўзбекистон Марказий депозитарийсида камида 20-25 йиллар мобайнида амалга ошириш мумкин бўлган ишларга ғоят қисқа муддатда эришилганлиги мени беҳад қувонтирди". Бундай юксак баҳони Россия Федерацияси Миллий депозитарийсининг бош маслаҳатчиси Борис Черкасскийдан ҳам эшитдик. "Биз Ўзбекистон Марказий депозитарийси билан танишарканмиз, унинг дунё сари юз тутганлигига тўла амин бўлдик. Шу жиҳатдан олганда, сизларда ўрганадиган томонлар кўп", — деди у.

Кўриниб турибдики, марказий депозитарий унитар корхонасининг жамоаси қимматли қоғозлар бозорига хориж инвестициясини жалб этиш орқали мамлакат иқтисодиётига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиш учун барча имкониятларни ишга солаяпти. Энг муҳими эса тинимсиз изланиш, интилишнинг самараси ўлароқ, у дунё сари юз тута бошлади.

«Элсис-савдо»: МИЖОЗЛАРГА ИМТИЁЗЛАР

Республикамиз аҳолиси ва юртимизда фаолият кўрсатаётган чет эл инвесторларининг вексел ҳамда турли ички заёмлардан фарқ қилувчи, акция кўринишидаги қимматли қоғозларга бўлган талаб ва эҳтиёжлари ортиб бораётганлигини ҳисобга олиб, республикамиз ҳукумати соҳани ривожлантириш мақсадида биржадан ташқари қимматли қоғозларнинг улгуржи ва чакана савдоси тизимини ташкил қилишнинг мукаммал механизмини ишлаб чиқиб, амалиётга жорий этди.

Республика Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 5 майдаги 195 ф-сонли фармойишига мувофиқ, ўша йилнинг июль ойидаёқ "Элсис-савдо" (ҚҚБТЭСТ) қимматли қоғозларнинг биржадан ташқари электрон савдо тизими фаолият кўрсата бошлади. Унинг иш фаолиятига эса АҚШ Инвестиция дилерлари миллий уюшмасининг автоматик равишда котировка қиладиган — NASDAQ , Канаданинг —СОАТС ва Чехиянинг биржадан ташқари — RM автоматик услублари асос сифатида киритилди.

Айни дамда "Элсис-савдо" мамлакатимиз қимматли қоғозлар бозорида муваффақиятли фаолият кўрсатиб, мижозларга ўзининг янги-янги хизмат турларини таклиф этмоқда. Бу ҳақда бизга мазкур ташкилот бошқарув раиси Аҳмаджон АБДУРАҲМОНОВ қуйидагиларни сўзлаб берди:

— Бу хизмат турини ташкил этишдан мақсад аҳолига қимматли қоғозлар бўйича яқиндан ёрдам кўрсатиш, якка тартибдаги инвесторларни кўпроқ жалб этиш, сармоя сақлашни кафолатлаш, унинг сир сақланишини таъминлаш, қимматли қоғозлар олди-сотди жараёнини электрон усулда жорий қилиш лўнда қилиб айтганда, мулкнинг ҳақиқий хўжайинларини яратишга қаратилгандир. Тўғри, дастлабки пайтларда фаолиятимизни бошлаш бироз қийин кечди. Шунга қарамасдан, пойтахтимизда ташкилотнинг учта шохобчасини очдик. Эндиликда эса биргина Тошкент шаҳрида 17 та, республикамиз бўйича қарийб 40 та шохобча мавжуд. Ўтган йили "Элсис-савдо" орқали 673 миллион сўмлик қимматли қоғозларнинг эркин сотилишига эришилди. Бу кўрсаткич аввалги йилга нисбатан 233 миллион сўм кўпдир.

— *Демак, қимматли қоғозлар акциясини нафақат биржадаги "Кимошди" савдоси ёки брокерлик идоралари орқали , балки "Элсис-савдо"нинг жойлардаги шохобчаларидан ҳам харид қилса бўларкан-да?*

— Албатта, бунинг учун ҳамюртларимиз республика Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки, "Ҳамкорбанк", Саноат-қурилиш банкининг Қорақалпоғистон Республикаси вилоят, шаҳар ҳамда туман бўлимлари, шунингдек, "Давинком" фирмасига мурожаат қилишлари лозим. Ана шу фирма ва бўлимларга нафақат қимматли қоғозлар сотиш, балки сотиб олиш ҳамда керакли маълумотларга эга бўлиш ва қимматли қоғозларни рўйхатга ўтказиш борасида ҳам ёрдам берадилар.

— *"Элсис-савдо"дан акциялар харид қилган мижозларга қандай имтиёзлар яратилган?*

— Мижоз акция эгаси бўлгандан сўнг, қимматли қоғозлар эмиссиясини чиқарган ташкилотнинг йиллик ҳисобот йиғилишларида иштирок этиши, таклифлар киритиши, умумий йиғилиш қарорига кўра, ҳар чорак, олти ой ва йилда олинган соф фойдадан дивиденд олиш ҳуқуқига эга бўлади. Бундан ташқари, акциядор мулк эгаси сифатида ўз акциясини гаровга қўйиб, юқорида номлари қайд этилган банклардан имтиёзли фоизларда кредит олиш имкониятига эгадирлар.

АКЦИЯДАН ТОПИЛГАН БАРАКА

"Тошкент" республика Фонд биржасининг Наманган вилоят бўлими ҳиссадорлик жамиятларининг акцияларига ташқи инвестицияни жалб этишга бундан беш йил аввал киришганди. Бугун ана шу саъй-ҳаракатлар натижасида дунёга келган "Косонсой-Текмен", "Аснамтекстил", "Попфэн", "Силк Роад" сингари истиқболли қўшма корхоналар вилоят экспорт салоҳиятини оширишда муҳим ўрин тутмоқда.

Айни кунда фонд биржаси савдоларида еттита брокерлик идораси фаолият кўрсатмоқда. Бултур уларнинг бевосита ёрдами туфайли 305 та битим имзоланиб, 98 та жамиятнинг 506 миллион 123 минг сўмлик акцияси ўз харидорини топди. Савдолар миқдори аввалги йилдагига нисбатан 218 миллион 679 минг сўмга кўпайди.

Тўрақўрғондаги қуруқ мевани қайта ишлашга ихтисослаштирилган "Ширинлик" ҳиссадорлик жамияти Фонд биржаси ёрдамида 28,7 фоиз акциясини Голландиянинг "Мутко холдинг" фирмасига сотишга эришди. Пировардида хорижлик ҳамкорлар бу ерга 735034 АҚШ доллари миқдоридаги янги технология линиясини ўрнатгач, хомашё сотиб олиш борасидаги муаммолар ечими ҳал этилди. Сутни қайта ишлашга йўналтирилган "Нафосат" ҳиссадорлик жамиятининг акциялари эса Швейцариянинг "Нестле" компанияси томонидан сотиб олинди. Натижада янги қўшма корхонага асос солинди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Наманганликларнинг биржа савдоларидаги иштироки жорий йилда янада фаоллашди. Ҳафталик савдо натижаларидан кўнгил тўқ. Икки ой мобайнида 30 миллион 663 минг сўм қийматидаги акциялар фонд биржаси ва "Элсис-савдо" тизими орқали сотилди. Уйчи йигирув-тўқув акциядорлик жамиятининг акцияларига эса Туркиянинг "Тими" фирмаси талабгор чиқди.

Келгуси савдоларда эса "Наманганагромаш", "Мехмаш"", "Наманґантекстил" сингари йирик корхоналарнинг қарийб 220 миллион сўмлик акциясини хорижлик инвесторларга сотиш мўлжалланмоқда.

Ҳиссадорлик жамиятлари акцияларининг харидорини, тезда ўз эгасини топиши аввало эмитентга боғлиқ. У қимматли қоғозлар бозоридаги иштирокини фаоллаштириш орқали бунга эришиши мумкин. Акс ҳолда акция пакетлари йиллаб туриб қолиши ҳеч гап эмас. Масалан, қимматли қоғоз савдосидан тушадиган молиявий манба ҳисобига корхонанинг иқтисодий аҳволини яхшилашга қизиқмаётган "Наманганмебель" ҳиссадорлик жамияти жамоасининг 25 миллион 136 минг, "Автомобилчи"нинг 36 миллион 273 минг, "Наманганавто"нинг эса 24 миллион 448 минг сўмлик акциялари бир неча йилдан буён харидорини кутмоқда. Бу мазкур корхона раҳбарларининг уқувсизлигидан бошқа нарса эмас.

* * *

Республика Фонд биржаси ўтган йили хусусийлаштирилган корхоналарнинг умумий қиймати 6, 7 миллиард сўмлик бўлган 7,9 миллион дона акциясини сотишга эришди. Шундан 107,7 минг донаси 794,9 минг АҚШ долларига сотилди. Пировардида биржанинг иккиламчи бозордаги йиллик айланма маблағи салкам икки бараварга оширилиб, 1,1 миллиард сўмга етди.

Ўтказилган савдоларда хорижлик инвесторлар асосан "Ўздонмаҳсулот" корпорацияси ва "Ўзкимёсаноат" уюшмасига қарашли корхоналарнинг акцияларига кўпроқ харидор бўлишди.

Айни пайтда республика Фонд биржаси мутасаддилари акциялар сотувини фаоллаштириш мақсадида жорий йил учун 98 та брокерлик идораси билан ҳамкорлик юзасидан шартнома тузиб, шу асосда фаолият кўрсатмоқдалар.

Баҳодир ОСТОНАҚУЛОВ,
Қудратилла НАЖМИДДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбирлари.
Холмирза МАТКАРИМОВ
журналист.

Истиқлол ва баркамол авлод

Абдулла Қодирий номидаги Тошкент давлат маданият институтида "Баркамол авлодни шакллантиришда миллий истиқлол ғояси ва маънавиятнинг роли" мавзуида республика илмий-амалий анжумани бўлиб ўтди.

Анжуманда мамлакатимизда баркамол авлодни тарбиялаш концепциясининг шаклланиш жараёнлари, унинг ўзига хос хусусиятлари, мазкур жараёнда ўтмиш мероси ва ҳозирги замон илмий, амалий қарашларининг уйғунлиги каби масалалар муҳокама қилинди.

Анжуман қатнашчилари, шунингдек, ёш авлод онги ва қалбига маънавий қадриятларимизга нисбатан ҳурмат туйғусини сингдириш, уларни миллий истиқлол ғоялари, Ватанга муҳаббат ва садоқат руҳида тарбиялаш борасида амалга оширилаётган ишлар, бу жараёнда ёшлар иштироки билан боғлиқ масалалар юзасидан фикр алмашишди.

Б.БОТИРОВ,
ЎзА мухбири.

Таҳририятга хат

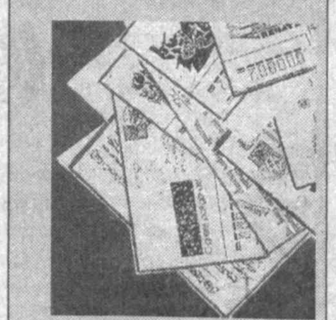

Таржимон нўноқ бўлса...

Яқинда Тошкент шаҳрига бориб қайтдим. Тўғриси, пойтахт кўчаларининг равон ва озодалиги, янги қурилган осмонўпар биноларнинг чиройли ва кўркамлигидан дилим яйраб кетди. Бу ўзгаришларни телевидениеда кўриб, радиода эшитиб, матбуотда ўқиб юрардим. Аммо ўз кўзим билан кўриб амин бўлдимки, ҳозирги Тошкент дунёдаги ҳар қандай мамлакатнинг гўзал шаҳарлари билан тенглаша олади. Бунга шак-шубҳа йўқ.

Айниқса, қора ойнаванд иншоотларнинг олд тепасига зарҳал ҳарфлар билан ҳам инглиз, ҳам ўзбек тилларида битилган билдирувлар узукка кўз қўйгандек.

Бироқ ўша сафар чоғида мени афиша ва эълонларда битилган сўзлар таажжубга солди. Очиғи, улар нима мақсадда битилганига ажабландим. Айниқса, метрога кирганимда ана шу ҳолатга кўпроқ дуч келдим. Масалан, «Мўжизали тозалик», «Tabiiy va tetiklantiruvcni myhofaza». Биринчиси кир ювиш кукунига, иккинчиси тиш пастаси учун қўлланилган. Ёки мана бу сўзга эътибор қаратинг: «Тоза ҳаёт. Сизни қутлайди. Идеал сув. Nestledан муҳаббат билан».

Энди ўзингиз ўйлаб кўринг. Улар ўзбек тилида нимани ифода этиб турибди? Бошқача қилиб айтганда, уларда мантиқ йўқ. Бошқа тиллардан нўноқларча таржима қилинган, холос.

Бу ҳақда мутасадди кишилар ўйлаб кўришса фойдадан холи бўлмасди. Ахир, ушбу битикларни нафақат халқимиз, балки хорижий миллат вакиллари ҳам ўқишадику...

Фахриддин МЕНГЛИЕВ,
Шўрчи тумани.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛИКЛАРИ, МУАССАСАЛАРИ, ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАР РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ АРХИТЕКТУРА ҚУРИЛИШ ИНСТИТУТИ

маъмурияти 2001-2002 ўқув йилида бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича битирувчиларни ўзаро имзоланган шартнома асосида иш жойларига йўллаш давом этаётганлигини маълум қилади ва ҳамкорликда ишлашга чорлайди.

Шу муносабат билан сиз раҳбарлик қилаётган ташкилот, корхона, муассасангизда институтни битирувчи бакалавр ва магистрларга бўлган эҳтиёжларингизни 25 апрелгача беришингизни сўраймиз. Қуйидаги жадвалларда вилоятлар миқёсида институтимизни тугатаётган ёш мутахассислар ҳақидаги маълумотлар келтирилган.

МАГИСТРАТУРА

Мутахассисликлар	Жами	Шу жумладан, вилоятлар бўйича тақсимот							
		Сурхондарё	Тошкент шаҳри	Тошкент вил.	Хоразм	Сирдарё	Жиззах	Бухоро	Самарқанд
Саноат ва фуқаро қурилиши	16	-	15	-	-	-	-	-	1
Гидротехник иншоотлар қурилиши	6	-	3	3	-	-	-	-	-
Тармоқлар иқтисодиёти	17	-	10	4	1	-	1	-	1
Менежмент	12	-	8	1	2	-	-	1	-
Сув таъминоти, сув тармоқлари, сув ресурсларини сақлаш ва улардан оқилона фойдаланиш	5	-	4	1	-	-	-	-	-
Иссиқлик ва газ таъминоти, шамоллатиш, ҳаво ҳавзаси муҳофазаси	7	-	6	-	-	-	-	-	1
Қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш	5	2	1	-	-	1	-	-	1
Бинолар, шаҳар ҳудудларини ёппасига қуриш, тиклаш ва улардан фойдаланиш	5	-	3	1	-	-	1	-	-
Шаҳар хўжалиги иқтисодиёти, уни ташкил этиш ва ундан фойдаланиш	5	-	4	1	-	-	-	-	-
Амалий геодезия	7	-	5	2	-	-	-	-	-
Архитектура	7	-	5	-	-	-	1	1	-
Жами	**92**	**2**	**64**	**13**	**3**	**1**	**3**	**2**	**4**

БАКАЛАВРИАТУРА

Йўналишлар	Жами	Шу жумладан, вилоятлар бўйича тақсимот												
		Самарқанд	Жиззах	Андижон	Наманган	Тошкент шаҳри	Тошкент вил.	Фарғона	Қашқадарё	Сурхондарё	Бухоро	Навоий	Хоразм	Сирдарё
Архитектура	22	-	-	-	-	17	2	1	1	-	-	1	-	-
Дизайн	10	-	-	1	-	8	-	-	-	-	-	-	1	-
Иқтисодиёт	33	1	1	-	-	24	-	-	4	-	-	-	2	1
Менежмент	37	-	-	1	-	28	4	-	-	-	2	1	-	1
Саноат ва фуқаро қурилиши	60	-	-	1	-	45	8	-	4	2	-	-	-	-
Транспорт иншоотлари қурилиши	15	-	-	-	1	10	1	-	2	-	-	-	1	-
Касбий таълим	24	-	2	-	-	15	4	-	1	2	-	-	-	-
Қурилиш и/ч технологияси	13	-	1	-	-	8	-	-	2	1	-	-	1	-
Муҳандислик коммуникациялари қурилиши	15	-	-	-	-	9	5	-	1	-	-	-	-	-
Геодезия, картография ва кадастр	14	-	-	1	-	11	-	-	-	-	-	-	1	1
Шаҳар қурилиши ва хўжалиги	16	1	-	-	-	11	2	-	2	-	-	-	-	-
Жами	**259**	**2**	**4**	**4**	**1**	**186**	**26**	**1**	**17**	**5**	**2**	**2**	**6**	**3**

Келажакда архитектура-қурилиш соҳалари бўйича олий маълумот олиш истагини билдирган ёшлар институтимиз ҳақидаги батафсил маълумотларни Маркетинг хизмати бўлимидан олишлари ва 2002-2003 ўқув йили қабули бўйича ҳужжат ҳамда аризаларни қуйидаги манзилга тақдим этишлари мумкин:

Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 13-уй.
Телефонлар: (3712) 41-15-01 (қабулхона), 41-14-52 (маркетинг хизмати бўлими), факс: (3712) 41-80-00.

«ГАЗ» очиқ акциядорлик жамиятининг расмий импортери «Petrol Service» ҚК
биринчи қўлдан жуда арзон нархларда 2002 йилда ишлаб чиқарилган
(вагонларда келтирилган, йўл босиш масофаси нолга тенг) **"ВОЛГА"**
автомобилларини таклиф этади.

Бугунги кунда метронинг "Беруний" бекати ёнидаги "Интра-Оил" ёнилғи қуйиш шохобчаси автосалонида
ГАЗ 3110 — нархи 9,6 млн. сўм ва ГАЗ 3102 — нархи 11,6 млн. сўм
бўлган автомобилларни харид қилиш мумкин.

Буюртмага биноан, «ГАЗ» автомобилларининг ҳар қандай турларини етказиб бериш имконияти бор.
Пул ўтказиш йўли билан бензин сотилади.
Катта миқдорда олувчи харидорлар учун
бензин АИ 80 — 350 сўм, АИ 96 — 450 сўм, АИ 92 — 420 сўм, дизель ёнилғиси — 320 сўм.

Манзил: Пушкин к., 59. Тел.: 137-13-43, 127-99-62, 180-35-05.
Товар сертифицирован

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ МИЛЛИЙ БАНКИ

юридик шахслар учун депозит сертификатлари эмиссиясини

эълон қилади

(Ўзмарказбанк гувоҳномаси, 2001 йил 29 август, № 14-4-0044).

- Эмиссия ҳажми — 6500000000 сўм.
- Сертификат номинал қиймати — 1000 сўм.
- Депозит сертификатлари миқдори — 6500000 дона.
- Сертификатлар муомалада бўладиган муддат: 30, 91, 182, 273, 365 кун.

Сертификат эгаларига:

- қўйилган пул маблағлари бут сақланиши ва фоизлар ўз вақтида тўланиши кафолатланади;
- қўшилган фоизлар эвазига янги сертификат сотиб олиш ҳуқуқи берилади;
- сертификатларни бошқа юридик шахслар ихтиёрига ўтказиш мумкин бўлади.

Миллий банк депозит сертификатлари сизнинг пулларингизни сақлайди ва кўпайтиради !

Маълумот олиш учун NBU бўлимларига, шунингдек қуйидаги телефонлар орқали мурожаат қилинг: (99871) 137-59-40, 137-62-87.
www.nbu.com e-mail: cd@nbu.com

2002 йил — Қарияларни қадрлаш йили

Иззат-эҳтиром баҳоси

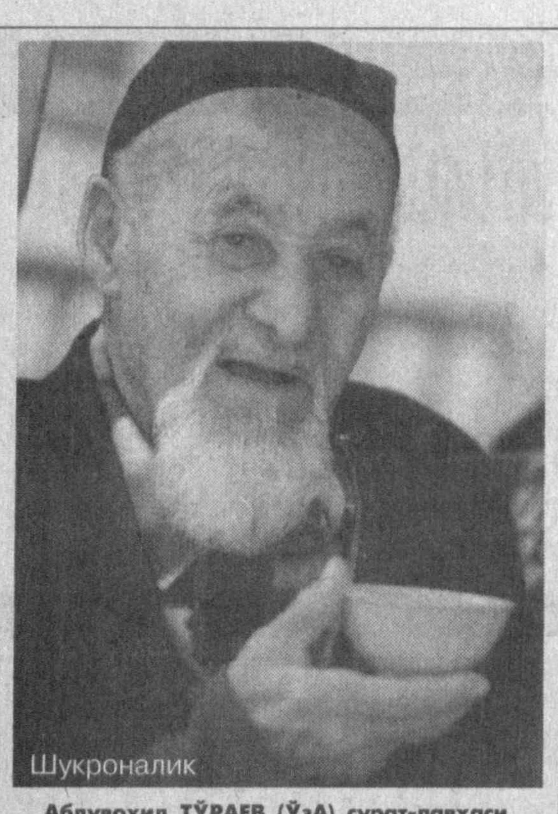

Абдувоҳид ТЎРАЕВ (ЎзА) сурат-лавҳаси.

Одамзот қорин тўйғазиш учун эмас, қадр топиш учун яшайди. Унинг жамиятга ҳамда бир-бирига муносабатлари ўзаро қадр-қиммат ришталарининг нечоғлик заиф ёки мустаҳкамлиги билан белгиланади.

— Ўзбекнинг бугун етмиш-саксон ёшга кириб турган биз қариялари не-не замону не-не сиёсатларни кўрмадик, — дейди деновлик Чори Ниёзов. — Бир оғиз тўғри сўзимиз учун оғзимизга уришди. Отамиз ё онамизнинг руҳини хотирламоқчи бўлсак, ишдан ҳайдашди. Зиндонбанд қилишди. Ёшларимиз онгига бегона ғояларни тиқиштиришди. Нимасини айтасиз, ҳатто, кўпкари чопиб турган тулпорларимизни қозиқлардан тозалаб кетишди.

Жони тош, иродаси метин экан ўзбекнинг. Ўз қадриятларини у бўрону довуллардан асраб, юракларининг тубида яшириб сақлаб келди. Қадриятларимизнинг манбаси нима? Манба — ўзаро меҳр. Ўзаро оқибат. Ота-онасига, бобо-момосига, туғишганига, қўни-қўшнисига, юртдошу ватандошига, мустақиллигимиз меҳр-оқибатларимизни, қадриятларимизни аввалги — азалий ўзанларга қайтаргандай бўлди. 2002 йилни Қарияларни қадрлаш йили деб эълон қилинишининг ўзи шу жараённинг мантиқий кўриниши эмасми?!

Чори аканинг бир қарашда китобий кўринган бу гапларини ғайритабиий тушунманг: болалигида қашшоқлигу ёшлигида қатағон чиғириқларига тушиб чиқиб, сўнг эл назарида бинойидай амалларда ишлаган. Ва ҳамиша, китобий тилда гапирган бўлса-да, шукроналик ҳамда меҳр-оқибат ҳақидаги сўзларини одамларнинг қалбига етказа билган одам.

— Туманимиз ҳокимлиги яқинда бир хайрли иш қилди, — дейди Ниёзов. — 50 та қарияга туманимизда ишлаб турган санаторийларга бепул йўлланма берди. Биз, қарияларни уйнинг тўрига ўтказиб эъзозлайдиган, эҳтиёжманд, қўли қисқа қариндошларидан кўмагини аямайдиган, беморидан бориб ҳол-аҳвол сўрамаса, уйқусини йўқотадиган халқмиз. Ҳурматли Президентимизнинг, ҳукуматимизнинг кексаларни қадрлашга қаратилган тадбирларидан элимизга нур, ризқ-насибамизга барака ёғилади.

Шўрчилик бобомиз Хуррам Тошмировнинг Чори ака бошлаб берган мавзуга ёндошуви ўзига хос.

— Меҳр-оқибатларимиз ва қадриятларимиз юртимиз — Ватанимиз манфаатларига эшилиб кетмоғи керак, — дейди Тошмиров. — Имконинг борида дарахт кўкарт. Одамлар ортингдан, фалончи кўп яшади ва кўп гапирдию, бир ғишт қўйиб кетмади, дейишмасин. Юртга ёлғончи бўлма. Меҳнатинг, қадаминг сенинг ҳамюртларинг, замондошларинг олдида айтган чин сўзинг бўлсин.

Тошмиров «Нуроний» жамғармаси туман бўлими кенгашининг раиси бўлиб ишлайди. Бўлим қошидаги «Темур» фермер хўжалигининг ишлари беш. Бўлим ўз ташаббуси билан қаровсиз қолган ерни обод қилиб, кўркамгина бозор қурди. Бўлимнинг нуронийлар чойхонаси, дўконлари, ошхоналари ишлаб турибди. Бўлим ўз кучи билан ҳосил қилган жамғармалари ҳисобидан мактабларни таъмирлашга ҳомийлик ёрдамини кўрсатмоқда. Эҳтиёжманд оилаларнинг иссиқ-совуғидан бохабар. Маҳалла фуқаролар йиғинлари, бошқа ваколатли идоралар билан ҳамкорликда юзага келган муаммоларга ва айниқса ёшлар ҳаётига тегишли муаммоларга ечим топмоқда. Ва бу хайрли юмушларнинг бошида бўлим атрофида уюшган нуроний мўйсафидлар, кайвони онахонлар турибди.

— Саксон бир ёшга кириб, англаганим шу бўлдики, — дейди Хуррам бобо, — бу дунёда инсондан қоладиган тўрт оғиз тўғри гапу, бирон ярим яхши ишинг экан. Одамларга қилган яхшилигинг экан. Ва шу билан авлодларингга не бир эзгу амалларни сингдириб кетмоғинг экан.

О. УСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Спорт

Дурангга бой тур

Футбол бўйича Ўзбекистон ўн биринчи миллий чемпионати учинчи турининг асосий учрашувларидан бири Самарқандда бўлиб ўтди. Майдон эгалари — «Самарқанд-Динамо» жамоаси чемпионликка даъвогарлардан бири — Тошкентнинг «Пахтакор» жамоасини қабул қилди.

Учрашув меҳмонларнинг кескин ҳужумлари билан бошланди. Пахтакорчилар дастлабки дақиқаларданоқ икки бор бурчакдан тўп тепиш ҳуқуқини қўлга киритишди. Бироқ қулай имкониятлардан фойдалана олишмади. Биринчи бўлим ўрталарида самарқандликлар дарвозабони Олег Беляков қўполлигини учрашув ҳакамы пенальти билан жазолади. Аммо пахтакорчи Ғочкули Ғочкулиев мўлжалдан адашди.

Шундан сўнг самарқандликлар ўйинида кескин ўзгариш ясалди. Игнат Нестеров қўриқлаётган «Пахтакор» дарвозаси олдида хавфли вазиятлар содир бўла бошланди. Бундай вазиятларнинг бирида дарвозабон маҳорати, иккинчисида ҳужумчилар ноаниқлиги ҳисобнинг очилишига имкон бермади.

Биринчи бўлимда самарқандликлар кўпроқ ҳужум уюштиришган бўлса, иккинчи бўлим тошкентликларнинг устунлигида ўтди. Ва ана шу устунлик учрашувнинг сўнгги дақиқасида самарасини берди. Александр Гейнрих ҳимоячилар хатосининг қанчалик қимматга тушишини эслатиб қўйди. Унинг кутилмаганда йўллаган зарбаси олдида дарвозабон Олег Беляков ожиз қолди.

Шундай қилиб 1:0 ҳисобида ғалаба қозонган «Пахтакор» очколар сонини 9 тага етказиб пешқадамлик мавқеини мустаҳкамлади.

Шу турда «Дўстлик» меҳмони бўлган «Қизилқум» мезбонлар дарвозасига жавобсиз 4 та тўп киритди. «Зарафшон» ўз майдонида «Навбаҳор»ни мағлубиятга учратди. Қолган ўйинлар дуранг натижа билан якунланди. «Бухоро» -«Трактор» ва «Қўқон 1912» - «Андижон» учрашувларида томонлар бир мартадан муваффақиятга эришдилар. «Сўғдиёна»-«Машъал», «Сурхон»-«Нефтчи» ўйинларида эса дарвозалар дахлсиз қолди.

Абдурасул САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Теннис раҳбар ҳамроҳи

Давлатободдаги "Дўстлик" теннис мажмуасида Наврўз байрами шарафига уюштирилган мусобақа бўлиб ўтди. Унда вилоят ҳокимлиги, шаҳар ва туман ҳокимликлари вакиллари ўзаро куч синашдилар. Кескин курашларда маҳорат кўрсатган вилоят ҳокимлиги ходими Улуғбек Файзуллаев ва Давлатобод тумани ҳокимининг ўринбосари Таклифжон Ёқубов, "Акцент" қўшма корхонаси бош директори Бахтиёр Ҳафизов ва "Телекомтек" нинг директор ўринбосари Омон Носиров жуфтликлари ўз гуруҳларида ғолиб чиқишиб, биринчи ўринни эгаллашди. Ғолиблар ўз совринлари — рангли телевизорларни вилоят марказида қурилиши бошланган "Ёшлар мажмуаси" га туҳфа этишди.

Қ. НАЖМИДДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

САВОЛ БИЗДАН...

Бенилюкс мамлакатлари ҳисобланган 3 та давлатни сананг.

136-35-60

Ўтган сондаги саволнинг жавоби:

Дания деярли 500 та оролдан иборат.

Бу ҳақда жиззахлик Тўлқин Маниров хабар қилди.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 2001 йил 25 июлдаги 00124 - рақамли лицензияси асосида фаолият юритаётган

«OSIYO-AUDIT»
аудиторлик компанияси

ҚУЙИДАГИ ХИЗМАТЛАРНИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ:

- сифатли аудиторлик текшируви ўтказиш ва хулоса бериш;
- бухгалтерия ҳисобини юритиш ва молиявий ҳисоботни тузиш;
- йил давомида аудиторлик хизмати кўрсатиш;
- консалтинг ва молиявий фаолиятга доир бошқа хизматлар кўрсатиш.

Республиканинг барча вилоятларида компаниянинг шўъба корхоналари мавжуд.

5352/40

АЛОҚА УЧУН ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ТЕЛЕФОН: 136-11-60.

Шошилинг!!!

«ЎзДЭУавто» компанияси

қойилмақом ютуқ — БИТТА АВТОМОБИЛЬ ПУЛИГА ИККИТА АВТОМОБИЛНИНГ бахтли соҳиби бўлишга имкон яратади!

Ўйин Ўзбекистон телевидениесининг биринчи канали орқали намойиш этилади.

7 мартдан бошлаб ўйинга қўйилган 2500 автомобиль сотила бошлади!

Шошилинг! Имкониятингизни бой берманг!

Компаниянинг дилерлик корхоналари сизларни кутмоқда!

UZ-DAEWOO
UZ-DAEWOO AUTO CO.

Ўйин шартлари:

- *ўйинда 2002 йил 7 мартдан бошлаб сотилган дастлабки 2500 автомобиль иштирок этади;*
- *автомобиллар компаниянинг расмий дилерлик корхоналари автосалонларида сотиб олинган бўлиши шарт;*
- *ютуқ соҳиблари сотилган автомобилларнинг кузов рақамлари бўйича ўтказилган лотерея ўйини натижасига кўра аниқланадилар;*
- *ютуқ соҳибига ўзи сотиб олган автомобиль русумидаги автомобиль совға қилинади.*

Маълумот учун компаниянинг Тошкентдаги ваколатхонаси телефонлари: 67-97-74, 67-33-65.

Матбуотдан хабардор бўлиб туринг: автомобиль сотиб олган ҳар бир шахс ютуқ эгаси бўлувчи номзодлар рўйхатига киритилади. Телевидениеда ўйин ўтказилишидан аввал иштирокчиларнинг исм ва фамилиялари «Халқ сўзи», «Народное слово», «Правда Востока», «Ўзбекистон овози» ва «Қишлоқ ҳаёти» газеталарида чоп этилади!
Барча саволлар бўйича компаниянинг расмий дилерларига мурожаат қилинг.

5491

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳридаги касб-ҳунар коллежлари, академик лицей, халқ таълими бошқармалари, давлат ташкилотлари, корпорациялар, банклар, қўшма ва хусусий корхоналар раҳбарлари диққатига!

ТОШКЕНТ МОЛИЯ ИНСТИТУТИ РЕКТОРАТИ

2001-2002 ўқув йилида битирувчи таълим йўналишдаги магистрларни йўлланмалар асосида ишга тақсим қилишга киришмоқда. Институтда билим олган магистрларни кенг қамровли назарий билимлардан ташқари, замонавий инновацион технологиялар билан кенг таниш бўлиб, ҳар томонлама етук, замонавий талабларга тўлиқ жавоб берувчи юқори даражадаги амалий тажрибага эга бўлган мутахассислардир. Бугунги кун талабларига жавоб бера оладиган магистрларга эҳтиёжи мавжуд бўлган корхона раҳбарлари талабнома ва сўров хати билан институтга мурожаат этишлари мумкин. Талабномангизни 2002 йил 10 май кунига қадар тақдим этишингизни сўраймиз.

Сизнинг эътиборингизга мутахассисликлар бўйича маълумотлар илова қиламиз.

Маълумотлар учун телефонлар: 34-49-52, 34-23-29.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Ҳ.Асомов кўчаси, 7-уй, Тошкент молия институтининг маркетинг хизмати.

ТОШКЕНТ МОЛИЯ ИНСТИТУТИНИ 2001-2002 ўқув йилида битирувчи магистрлар тўғрисида МАЪЛУМОТ.

№	Таълим йўналиши	Жами битирувчилар сони	Шу жумладан, вилоятлар бўйича тақсимот												
			Фарғона	Андижон	Наманган	Тошкент вил.	Тошкент шаҳри	Сирдарё	Жиззах	Бухоро	Самарқанд	Навоий	Қашқадарё	Сурхондарё	Хоразм
1.	Давлат молиясини бошқариш	11	1	-	1	4	-	-	-	-	-	-	1	4	-
2.	Кредит	38	2	2	1	13	6	1	1	1	4	4	1	2	-
3.	Солиқлар ва солиққа тортиш	16	-	-	-	-	3	-	1	2	3	1	3	3	-
4.	Капитал қўйилмаларни молиялаш ва уларнинг мониторинги	17	-	-	2	3	10	-	1	-	-	-	-	-	1
5.	Қимматли қоғозлар ва фонд биржаси	13	-	2	-	3	8	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Бухгалтерия ҳисоби	13	-	-	-	-	9	1	-	-	1	-	-	2	-
7.	Аудит	12	-	1	-	6	-	-	1	-	-	-	2	-	2
	Жами	**120**	**3**	**5**	**4**	**29**	**36**	**2**	**4**	**3**	**8**	**5**	**7**	**11**	**3**

5524/528

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Саломатлик институти жамоаси, институтнинг оммавий ахборот бўлими мудири Раҳима Чўлпоновага отаси **Аминжон ЧЎЛПОНОВнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги раҳбарияти ва жамоаси Ўзбекистон ҳунар-техника таълими Давлат Қўмитасининг собиқ раиси П.Қ.Қаюмовга рафиқаси **САОДАТ аянинг** вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор қилади.

Деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмаси ва меҳнат жамоаси уюшманинг Жиззах вилояти Фориш тумани вакиллиги раҳбари **Ориф ОРОЛОВнинг** бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига ва қариндош-уруғларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

«Кўприкқурилиш» трести жамоаси трест бошқарувчиси F.Муҳамедовга падари бузруквори **Карим ота МУҲАМЕДОВнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Алишер Навоий номидаги Тил ва адабиёт институти жамоаси Фольклор бўлимининг катта илмий ходими, таниқли фольклоршунос олима, филология фанлари номзоди **Зубайда ҲУСАИНОВАнинг** вафоти муносабати билан марҳуманинг оила аъзоларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

Тошкент Давлат аграр университети ректорати ва жамоаси кимё ва биокимё кафедраси профессори Абдулатип Абдусаматовга турмуш ўртоғи **МАШКУРАХОНнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34; 133-78-92
Иқтисодиёт — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва халқ таълими — 132-12-08;
Янгиликлар ва халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00001-рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г — 376, 34017 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2.

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ҳамда операторлар Ж. ТОҒАЕВ ва З. БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — Ю. ҲАМИДОВ.
Навбатчи муҳаррир — И. ХУДОЁРОВ.
Навбатчи — Ҳ. КАРИМОВ.
Мусаҳҳиҳ — Ш. МАШРАББОЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
t — тижорат материали.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00. Топширилди — 22.20
1 2 3 4 5 6